

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС „СПОМЕН ЗА МОЙ БЛИЗЪК, КОЙТО Е УЧАСТВАЛ ВЪВ ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА”

Спомени за живота на дядо Шукри от село Арда

(Есе)

Крѳв, болка, мѳки, смърт... Тези думи описват тежката участ на хората, участвали във Втората световна война. Въпреки усилията на българското правителство да поддържа неутралитет, включването ни в глобалния конфликт става неизбежно. Общо 11 дивизии и 4 бригади от 447 000 души жертват живота си в каузата ОТЕЧЕСТВО...

Реших да разкажа за един мой земляк, който е показател за истински силен дух и любов към родното, за един ветеран от войната, доказал своята жертвоготовност!

Този текст е посветен на дядо Шукри от село Арда, област Смолян. Животът на родопчанина представя някои от многото заслуги на българската армия по времето на Втората световна война. Шукри Илязов Узунски, роден в село Арда на 20.08.1923 г. Израснал е в бедност и нищета, със своите братя и сестри като най-голямото дете в семейството и е гордостта на своите съселяни. През 1941 година, дядо Шукри постъпва в казармата в град Смолян, където дава клетва и е назначен в Устово (днешен квартал на Смолян). След 2 години е взет на служба край село Михалич, на турската граница. Дядо Шукри разказва за тежкия живот на войниците – зиме и лете, в дъжд и сняг, в слънце и мъгла... Когато постъпва при Дервиш могила – САМО ОКОПИ, САМО БУНКЕРИ, ПАЛАТКИ!!!

От тук следва ново назначение. Дядо Шукри е пратен в Асеновград, откъдето е закаран в Гюешево, Кюстендилска община. С просълзени очи, родопчанинът си спомня за първата фаза на Втората световна война, Страцинско – Куманската операция. Той разказва за генерал Кирил Станчев, с когото е бил редом в окопите. През 1944 г. на 25 октомври влизат в Крива Паланка, Шукри Узунски е там през цялото време. Точно тогава става свидетел на братската смърт. Там убиват няколко негови другари (млади момчета). След сраженията в Крива Паланка, продължава историята на моя земляк при река Пчиня и град Куманово.

Край Страцин е големия прелом в живота на дядо Шукри, където според думите му, преживява най-тежките дни от живота си. Той казва, че там, прекосявайки реката, една граната го одрасква в слабините. С болка си спомня локвата кръв, която вижда малко след като е ранен. Един войник успява да го спаси и го закарва в болницата в Куманово. Шукри Узунски е освободен от фронта. Всички ранени войници са откарани с влак в Шумен – в едно голямо училище. Дядо Шукри с радост разказва за приветствията на народа си по пътя – „Навсякъде където спирахме, хората ни посрещаха с ябълки, круши...”. След това е върнат в Смолян, където си издава дрехите. Като служещ в 21-и пехотен полк, след казармата е назначен за санитарен носач на ранените български войници.

Животът на родопския ветеран от Втората световна война продължава в родното му село, където 13 години работи в един гатер. След това става цветар в Смилян. През 2015 година, поради ампутация на лява долен крайник на ниво бедро, той е освидетелстван от ТЕЛК с 93% инвалидност. Оттогава е в Чепеларе при дъщеря си Ирина Кехайова и своя зет. „Гледат ме като писано яйце и се чувствам много добре” – казва дядо Шукри. Но споменът за войната ще продължава да живее с него...

В ЗНАК НА БЛАГОДАРНОСТ И ПОЧИТ, ОТ 1946 ГОДИНА КАТО УЧАСТНИК ВЪВ ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА НА ВСЕКИ 10 ГОДИНИ, ШУКРИ ИЛЯЗОВ УЗУНСКИ ОТ СЕЛО АРДА ПОЛУЧАВА ПО ЕДИН МЕДАЛ!!! Животът на моя земяк е живот, изпълнен с перипетии... Дядо Шукри ни показва, кое е истински градивното и кое ни извисява като нация! Борбеността на родопчанина през целия живот и фактът, че въпреки трудностите можеш да превъзмогнеш тежката действителност, съхранява българщината „во веки веков”! Втората световна война е изпитание, което нашите предци са изживели и са победили глада, недоимъка и смъртта... Нашата мисия сега е да пазим спомена за всички знайни и незнайни участници в глобалния конфликт, да ги почитаме и съхраним в сърцата си, и никога да не забравяме, че мирът сега е резултат от нашето минало. И нека днес всички млади хора, заедно да почетем загиналите и да благодарим на всички ветерани от Втората световна война! Нека бъдем с тях на 75-годишния юбилей и да изкажем нашата признателност и уважение, българския патриотизъм и етническа толерантност... Да бъдем горди с нашите предци и с това, че сме българи!

Библиография: Кирилов, Кирил. *Животът на дядо Шукри, на когото на всеки 10 години дават медал* / Кирил Кирилов. // *Отзвук (Смолян)*, N 66, 11-13 септ. 2017, с. 7. *Разказ на Шукри Илязов Узунски от с. Арда, участник във Втората световна война.*

ИЗГОТВИЛ: Николай Венелинов Шукеров,